

శాస్త్రమంతులు పరిశీలన విషయం నుండి నమః

శ్రీమద్బ్రహ్మమాయణి : అయోధ్యకార్య : భీష్మపుణి

శ్రీశేఖర్తు నామ సంవత్సరం, దళిణియణి,
శరత్తు బుతువ్య, ఆశ్వయుజ వ్రాం

-155-

పుట్ట పంచమి - జెష్ట

19.10.2023 గురువారము

శ్రీ శీర్ష భీష్మపుణి

గురుప్రహోదా గురుర్యిష్టః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్మాత్పరంబహృ, తప్యై శ్రీసురవే నమః ॥

శ్రీనివసి భీష్మపుణి

శ్రీవేంకటాదినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్మస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అంతర్భూతః

శ్రీమదాదివరాహాజ్యేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహోండనాయకస్య,
శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్యామినస్యన్నిథౌ, హనుమత సీతాలక్ష్మీణి,
భరతశత్రుఘ్ని, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహృణః, పరిపూర్ణానుగ్రేహణ, అస్మిన్ భువనే ,
సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృష్ణవైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు,
విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యేశ్వర్య,
సద్యధీణ్యాది, సర్వపుభఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణాద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం,
ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్యర్థం, సన్మానస్య
పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్యల్కి
రామాయణే, అయోధ్యకాండే, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్పరం, చతుర్భషస్సర్గ, శ్లోక పారాయణం,
తథా, శ్రీధన్యంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ విల్మికి పూర్ణిణి

- కూడంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వన్నే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ అంజనేయ పూర్ణిణి

- మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేష్టియం బుద్ధిమతాం వరిష్టమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ తిముణి పూర్ణిణి

- వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్య రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ తిముణి పూర్ణిణి

- అయోధ్యభేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యారాజ్యం గిరోవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీతిముణింప్రిపరీప్రహృష్టి నిమః

“శ్రీరైమిచంత్ర పర్బుహృషేస్మః”

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుర్దశస్తంభః

ఇంద్రమస్యం తు వేలాయామ్ అభితుష్టావ మాతలిః ।
సోఽజయద్వానవాన్ సర్వాన్ తథా త్వాం బోధయామ్యహామ్ ॥ 14.48 ॥

వేదాస్మహంగవిద్యాశ్చ యథాహ్యత్వభువం విభుమ్ ।
బ్రహ్మణం బోధయన్వద్య తథా త్వాం బోధయామ్యహామ్ ॥ ॥ 14.49 ॥

ఆదిత్యస్మహ చంద్రేణ యథా భూతథరాం శుభామ్ ।
బోధయత్వద్య పృథివీం తథా త్వాం బోధయామ్యహామ్॥ ॥ 14.50 ॥

ఉత్తిష్ఠాశు మహారాజ కృతకౌతుకమంగళః ।
విరాజమానో వపుషా మేరోరివ దివాకరః॥ ॥ 14.51 ॥

సోమసూర్య చ కాకుత్త శివవైశ్రవణావపి ।
వరుణాశ్చగ్నిరింద్రశ్చ విజ్ఞయం ప్రధిశన్త తే ॥ ॥ 14.52 ॥

గతా భగవతీ రాత్రిః కృతం కృత్యమిదం తవ ।
బుద్ధ్యస్వ నృపశార్దూల కురు కార్యమన్తరమ్॥ ॥ 14.53 ॥

ఉదత్తిష్ఠత రామస్య సమగ్రమభీషేచనమ్ ।
పౌరజానపదైశ్చాపి వైగ్రైశ్చ కృతాంజలిః ॥ ॥ 14.54 ॥

స్వయం వశిష్టో భగవాన్ బ్రాహ్మణైస్మహ తిష్ఠతి ।
క్షిప్రమాజ్ఞాప్యతాం రాజన్ రాఘవస్యభీషేచనమ్ ॥ ॥ 14.55 ॥

యథా హ్యపాలాః పశవః యథా సేనా హ్యనాయకా ।
యథా చంద్రం వినా రాత్రిః యథా గావో వినా వృషమ్ ॥ ॥ 14.56 ॥

ఏవం హి భవితా రాష్ట్రం యత్ర రాజు న దృశ్యతే॥ ॥ 14.57 ॥

ఇతి తస్య వచశ్చత్వా సాన్యపూర్వమివార్థవత్ |
అభ్యక్తిర్వత శోకేన భూయ ప్రవ మహిషతిః || 14.58 ||

తతః సరాజా తం సూతం సన్వహర్షః సుతం ప్రతి |
శోకరక్తేక్షణః శ్రీమాన్ ఉద్వీజ్యోవాచ ధారిగ్రః |
వాక్యేస్త ఖలు మర్మాణి మమ భూమో నికృష్టసి || 14.59 ||

సుమహితః కరుణం శ్రుత్యా దృష్ట్యో దీనం చ పార్థివమ్ |
ప్రగృహితాంజలిః కించిత్ తస్మాదైశాదపాకమత్ || 14.60 ||

యదా వక్తుం స్వయం దైన్యాత్ న శశాక మహిషతిః |
తదా సుమహితం మంత్రజ్ఞా కైకేయా ప్రత్యవాచ హ || 14.61 ||

సుమంత్ర రాజా రజనీం రామహరసముత్సుకః |
ప్రజాగరపరిశ్రాంతః నిద్రాయా వశమేయివాన్ || 14.62 ||

తద్దచ్ఛ త్వరితం సూత రాజపుత్రం యశస్వినమ్ |
రామమానయ భద్రం తే నాత కార్య విచారణా|| 14.63 ||

స మన్యమానః కళ్యాణం హృదయేన ననంద చ |
నిర్జగామ చ సమ్మింత్యా త్వరితో రాజశాసనాత్|| 14.64 ||

సుమహితశ్చివ్రయమాస త్వరితం చోదితస్తయా |
వ్యక్తం రామోఽభిషేకార్థమ్ ఇమిహయస్యతి ధర్మవిత్|| 14.65 ||

“ఘులశ్చతిః”

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాత్రకం బుద్ధికరం సుఖం చ |
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్మరమృద్ధికామైః ||

“శ్రీరిష్ణంబ్ర పరిపుణ్యాణేసమః”

అభ్య శీష్టులి శ్మీద్వీపు

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణు నారాయణామృత |
రోగానే నాశయశేషాన్, ఆశు ధన్యవ్యాహరే || 1 ||

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం |
స్వభక్తేభ్యో మగ్నహస్తం, వందే ధన్యవ్యాహరిం హరిమ్ || 2 ||

ధన్యవ్యాహరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పతన్తి యే |
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ || 3 ||

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్యంతరయే, అమృతకలశహస్రాయ, వజ్రజలోకహస్రాయ,
సర్వమయనినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణువే స్వాహ | ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
సుధాహస్రాయ ధీమహి | తన్నో ధన్యవ్యాహరిః ప్రచోదయాత్ |

అభ్య స్వామ్పూర్ణార్థీని

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణాయుతాం వాగ్మిభూతిం చ సౌమ్యః |
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్పిః,
దీర్ఘాయుష్మైంహికేయః, విపులతరయః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ||
అరిష్టాని ప్రణాశ్యమ్త దురితాని భయాని చ |
శాంతిరస్త శబం మేస్త గ్రహః కుర్వమ్త మంగళమ్ ||

అభ్య శ్మీద్వీపుర్ణార్థీని : యద్జరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భువేత్ |
తత్పర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ||

అభ్య భూషింత్రుష్టుణిష్టు : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్యా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్విభావాత్ |
కరోమి యద్యత్పకలం పరష్మి,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ||

అభ్య పుంగీక్షీ : శ్రియః కాన్తాయ కణ్ణాణానిధయే నిధయేత్రథినామ్ |
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ||

* * *